

KİTAP ÖNERİ

OCAK 2004

Erol Manisalı

İktisatçı ve uluslararası ilişkiler alanında uzmanlığı yanında deneme ve anı niteliğinde kitapları da bulunan bir düşünürümüzdür. Cumhuriyet gazetesinde de köşe yazarlığı yapmaktadır. Erol Manisalı, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi öğretim üyesidir.

Erol Manisalı'nın yayınlanmış eserlerinden bazıları şunlardır:

Gümrük Birliğinin Siyasal ve Ekonomik Bedeli, Bağlam Yay., 1995

Türkiye-Avrupa İlişkileri, Güryay Yay., 1997

Avrupa Çıkmazı, Otopsi, 2001

Küresel Kıskaç, Otopsi, 2001

Türkiye ve Küreselleşme, Derin Yay., 2002

Türkiye-Avrupa İlişkilerinde 'Sessiz Darbe', Derin Yay., 2002

Erol Manisalı'nın Türkiye-Avrupa İlişkilerinde 'Sessiz Darbe' adlı kitabından bazı bölümler;

Sayfa 3 „1989, Soğuk Savaş bitmişti, AT (Avrupa), Türkiye'yi içine almıyordu. Türkiye'nin Batı'dan (ve Avrupa'dan) uzaklaşma riski vardı. Bu risk 'bazı iş çevreleri ve Batı'daki bazı güç odakları için' büyük önem gösteriyordu. Türk halkı için olmasa bile bu dar çevre en başta şu nedenlerle bu tehlikeyi önlemek istemekle kendileri için haklı olabilirlerdi.

- Birincisi, Türkiye öylesine stratejik bir konumda bulunuyordu ki, 'ulusal inisiyatif almasına izin verilemezdi', Batı'nın denetiminde olmalı idi. Bu gerçeği 12 yıl sonra bazı 'Türk gazeteciler' şöyle ortaya koyuyordu; 'Türkiye, yönetimi Türklere bırakılmayacak kadar önemlidir'. Açık açık köşelerinde yazmışlardı.”...

Sayfa 8 ... “Artık taraflar sağ-sol diye değil, ulusal ve 'gayri milli' olarak tanımlanmaya başladı. İş kesimi de ulusal ekonomiden yana olanlar ve çok uluslu şirketlere bağımlı olanlar diye ayrılmaya başladı.”...

... “ İşçi sendikaları içinde Türk-İş 2001 yılı sonunda yaptığı büyük atılımla Türk işçisinin gerçek kimliğini ortaya koydu ve finanskapitalin yanında yer alan diğer sendika liderlerine karşı ulusalcı cephede bulundu. 'Avrupa Birliği Türkiye'den Ne İstiyor' başlığı ile hazırladığı raporla kamuoyunun desteğini aldı. ”...

... “ Bu nedenle de bazı büyük sermaye çevrelerinin oklarına hedef oldu. Sessiz Darbe'yi yürütmekte olan sermaye çevreleri artık, askeri karşısındaki en büyük engel olarak görüyorlardı. Kendilerine yakın siyasiler ile işbirliği yaparak 2000 yılından itibaren TSK'ya karşı sistemli bir kampanya başlattılar.”...

Sayfa 11 ... “Macarlar ve Finliler de Asya kökenlidirler. Ancak onlar 'Avrupa bölgesine' geldikten sonra 'Avrupa kimliği' ile bütünleşmişlerdir. Hristiyanlığın ve Hristiyan kültürünün bir parçası olmuşlardır. Onlar, 'bir sentez' yapma durumunda olmamışlardır.

Türkler ise iki bakımdan farklıdır;

- 700 yıl boyunca Osmanlı Devleti'nin yönetimini yürütmüşlerdir
- Asya kimlikleri ile bu bölgedeki kimlikler arasında 'tarihsel bir sentezin' ortaya çıkmasına yol açmışlardır.”...

Sayfa 27... “Türkiye artık AB'nin tam üyelik gündeminde bulunmuyordu. 1989'da Turgut Özal'ın, 'AB'ye alınmasak da gümrük birliğine gireceğiz' anlayışı doğrultusunda Türkiye AB'ye tek yanlı bağlanma süreci içine sokuluyordu. 1994 Essen doruğunda, geleceğin Avrupa Birliği'nin ülkeleri belirlendi. Türkiye listede yoktu. Ama diktatörlükle yönetilen Slovakya listeye dahil edilmişti”...

... “Türkiye listede yoktu. Türkiye ile 1995'te Gümrük Birliği belgesinin imzalanması ile yetinildi. Bu belge, Türkiye'yi AB'ye tek yanlı olarak bağladı. ”...

Sayfa 95 ... “6 Mart 1995 Anlaşması Türkiye'yi Hangi Tek Yanlı Yükümlülükler Altına Soktu Türkiye, AB çıkışlı sanayi malları için anlaşma yürürlüğe girince sıfır gümrük ve fon uygulayacak ve 3. ülkelere karşı AB'nin ortak gümrük tarifesine geçecek (1995'te %6). Sıfır gümrük ve fon uygulanması normal bir yükümlülük, ancak üçüncü ülkelere karşı ortak tarifeye uyum normal değildi. Çünkü Türkiye tam üye değildi ve bu tarifeyi belirleyen üst organlarda bulunmuyordu. AB örneğinde veya dünyanın başka bir yerinde kurulmuş bir gümrük birliğine bağlı olması için 'eşit statüde bir üye' olması gerekir. Türkiye'nin konumu ise, bir sömürge ile yöneten ülke arasında olacak türdendi. Eskiden, Avrupa ülkelerinin Afrika ve Asya'da uyguladıkları örneklerde olduğu gibi. ”...

Sayfa 209 ... “Soğuk Savaş sonrasında Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne 'tam üye alınmasa da tek yanlı bağlanmasını isteyen' iş ve siyaset çevreleri vardır. 1989'da Türkiye'nin tam üyelik başvurusu AB tarafından reddedildikten sonra Başbakan Özal, 'tam üye olmasak da Gümrük Birliği'ne gireceğiz' demişti. Düşmeye o gün basılmıştı. Bazı işadamları da bu açıklamanın yapılmasında etkili olmuşlardı. 1995'te Türkiye'nin tek yanlı bağlanması, 1999'ta koşullu adaylık, Katılım Ortaklığı Belgesi'ne de koşulların konması bunun sonucu idi.

Bazı iş çevrelerinin ve bazı siyasilerin son günlerde Kıbrıs konusundaki 'telaşlı ve tavizci' tutumları bunun sonucudur. 2002 sonunda AB'nin Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ni (Kıbrıs Cumhuriyeti) alması gerçekleşirse Türkiye – AB ilişkileri, AB'nin bu dayatması sonucu sarsılacaktır. Bu sarsıntı, tek yanlı bağlanma sürecini de aksatabilecektir.

Bazı iş çevreleri ve bazı siyasilerin Kıbrıs konusundaki tavizci çıkışları bu korku yüzündendir. ”...